

Starea vremii – 27 aprilie – 3 mai	27 vineri	28 sâmbătă	29 duminică	30 luni	1 marți	2 miercuri	3 joi
ziua	24°C	26°C	26°C	27°C	28°C	25°C	21°C
noaptea	10°C	12°C	13°C	13°C	14°C	14°C	9°C

O colaborare cu Zerind poate aduce un milion de euro Orașului Mare Românesc din Giula!

O colaborare transfrontalieră între localitățile Zerind (România) și Giula (Ungaria) ar putea genera refacerea întregii rețele stradale din comuna românească și în același timp modernizarea străzii Eminescu și a parcului Pomucz, din cartierul Orașul Mare Românesc din Giula.

Proiectul a mai fost în faza de arbitraj, dar nu a fost eligibil din cauza unor detalii tehnice legate de câteva străzi înfundate pe care comisia nu le-a considerat străzi de legătură. Acum, autoritățile publice din cele două localități se pregătesc să îl redepună, potrivit declarației consilierului local giulan Balogh Lajos, unul dintre reprezentanții cartierului românesc în administrația de la Giula.

Balogh Lajos susține că Zerindului i-ar reveni 850 de mii de euro, o sumă colosală, în cadrul acestui proiect, iar orașului Giula aprox. un milion de euro, obiectivele propuse spre modernizare fiind extrem de importante. În Orașul Mare Românesc trăiesc 1000 de români și descendenți ai acestora. „Oamenii așteaptă de cel puțin douăzeci de ani un astfel de proiect, pentru că după 1989 Orașul Mare Românesc nu a mai beneficiat de o importantă infuzie de capital. Bănuiesc că aceeași este situația și la Zerind, unde 850 de mii de euro reprezintă bugetul comunei pe mai mulți ani”, a subliniat Balogh Lajos.

Apel deschis pentru „Bursa de studiu pentru elevii de naționalitate”

Ministerul Administrației Publice și Justiției a deschis apelul pentru selecția candidaților în vederea obținerii începând cu anul școlar 2012, a „Bursei de studiu pentru elevii de naționalitate”. Această bursă este inclusă în programul de limba maternă și al școlilor bilingve și este destinată elevilor din clasa a II-a de liceu.

Scopul acestei burse – în baza legii pentru naționalități – este de promovare a tinerelor talente și apartenența

la neam. Elevii și școlile pot aplica pentru această bursă până la data de 15 mai. Această bursă a fost editată anul trecut la inițiativa ministrului Navracsics Tibor.

La bursă pot participa elevii din clasa a doua de liceu care frecventează una din instituțiile marcate în proiect, aparțin unei naționalități, are media generală 4, nu dispune de altfel de bursă, și care împreună cu reprezentantul lor legal își dau acceptul pentru ca datele lor

personale să fie folosite potrivit proiectului.

Bursa va putea fi câștigată de elevii care au dosarul complet. Este în sumă de 60.000 de forinți/lunar, cu începere de la 1 septembrie, pentru ultimii doi ani de liceu.

Câștigătorii vor fi numiți de ministerul de resort, iar lista va fi făcută publică pe situl Guvernului.

Apelul și formularul de înscriere pot fi descărcate de pe situl kormany.hu

.....▲.....

În data de 18 mai, la Casa de Povești din Bichișciaba se va organiza tradiționalul Concurs Național de Povestire. Organizat de Autogovernarea de Naționalitate din localitate evenimentul de mare amploare va aduna elevi de la școlile bilingve și cele unde limba română se predă ca obiect de studiu și care îndrăgesc slova românească pentru a se duela într-o competiție.

Editorial

Răspunsuri

Colectivul redacțional

Preluarea școlilor românești de către ATRU a suscitat debateri intense în spațiul public. Întrebarea centrală în jurul căreia pivotează opiniile este dacă e bine sau nu e bine ca ATRU să gestioneze instituțiile de învățământ.

Interpelat de ziarul românilor din Ungaria, săptămânalul Cronica, Traian Cresta a explicat că nu există motive de suspiciune referitoare la aceste preluări. Legea este extrem de clară și nu lasă loc de abuzuri. Școlile acestea vor rămâne școli și nu pot fi transformate în afaceri imobiliare. Pe de altă parte, este adevărat că există încă lacune la nivelul ATRU în ceea ce privește managementul educațional, dar s-a recus la specialiști care știu ce înseamnă pedagogia și cum se conduce o școală. Scopul ATRU nu este să desființeze unități de învățământ, ci să le asigure continuitatea.

De ce este bine ca aceste școli să fie preluate? Pentru că, pe termen mediu, ele pot fi astfel salvate de la comasare sau desființare. Este cazul unor unități de învățământ unde numărul de elevi nu este foarte mare și unde încap ameliorări și la baza materială. Ele pot astfel supraviețui. Să nu omitem faptul că legea permite administrațiilor locale să se lepede de unitățile de învățământ și să nu le mai finanțeze. Niciunul dintre primarii localităților unde funcționează școli românești nu are puterea financiară de a le susține, chiar dacă intenția (frumoasă) există. De la această realitate trebuie să pornim și să ne întrebăm, mai degrabă, care este perspectiva școlilor românești nepreluate de ATRU.

Au apărut speculații bazate pe jumătăți de adevăruri, cum că Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria va prelua și școli ungurești. Este un caz în care două școli românești sunt cuplate cu una maghiară, dar pentru salvarea limbii române în localitățile respective acest compromis este necesar. De altfel, nici statul maghiar nu ar accepta ca școala maghiară să fie gestionată de minoritățile naționale...

Potrivit legii, școlile pot fi gestionate, de anul viitor, de biserică, autogovernările de naționalitate sau de stat. Pentru unitățile de învățământ românești varianta cea mai bună este ATRU: astfel se poate recurge chiar la proiecte cu finanțare europeană, iar ATRU poate fi un avocat eficient care să pledeze cauza limbii române în școlile sale.

(Continuare în pag. a 2-a)

„Vatră folclorică Aletea – Sântana – Grăniceri”

Proiectul „Vatră folclorică Aletea – Sântana – Grăniceri” este implementat prin Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria – România 2007–2013 și este finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, completat de co-finanțarea națională a celor două state membre participante în program, Ungaria și România. Obiectivul general al Programului este de a apropia actori economici, persoane și comunități, cu scopul de a exploata mai eficient oportunitățile oferite de dezvoltarea comună a zonei de frontieră. Prin implementarea acestui proiect s-a realizat și cartea „Vatră folclorică Aletea – Sântana – Grăniceri”.

Lansarea cărții, publicație bilingvă, s-a bucurat de prezența unui public numeros, format din delegațiile celor două comunități partenere, un numeros public. Publicația bilingvă reprezintă atât o culegere de date etnografice cu elemente de folclor specifice celor trei comunități partenere, cât și un rezumat al activităților comune din cadrul proiectului (două tabere culturale comune – Moneasa și Aletea, montarea unui dans popular cu elemente comune, păstrarea și transmiterea tradițiilor de iarnă – colindatul, turca, etc).

Obiectivul general al proiectului este reînvierea tradițiilor și obiceiurilor populare

ale zonei transfrontaliere Aletea – Sântana – Grăniceri. Valoarea totală a proiectului a fost de 95.659,90 euro. Perioada de implementare a proiectului: 01.04.2011–31.03.2012. La Aletea, la Casa de Cultură, a avut loc evenimentul de închidere a proiectului la care cuvântul de deschidere a fost rostit de primarul *Pluhár László*. Și-au dat concursul fanfara din localitate, ansamblul „Bujorii”, ansamblul și tărul „Busuiocul”, ansamblul „Aletea”. Au fost prezentate dansuri populare din zona crișului, o coregrafie comună. Cuvintele de încheiere a proiectului au fost rostite de edilii celor trei localități participante în proiect.

Paștele morților, sărbătorit în cimitirele din Apateu și Săcal

Duminica Tomii, prima duminică după Paști este dedicată Apostolului Toma în calendarul ortodox și sufletului morților în Calendarul Popular. Este o sărbătoare populară cu dată mobilă, sinonimă cu Paștele Morților sau Luna Morților, dedicată spiritelor moșilor și strămoșilor. Din această cauză se obișnuiește să se gătească mâncăruri multe și gustoase, ce sunt împărțite vecinilor, sărmanilor sau oamenilor de la cimitir, astfel încât, cei plecați de lângă noi, să se bucure și să guste din ele. Potrivit superstiției, cine nu se conformează acestui obicei, și nu dă de pomană cu ocazia Paștelui Blajinilor, risca să fie vizitat noaptea de către cei morți, care îi cer fără întârziere să li se dea de mâncare. La o săptămână după Învierea Domnului biserica sărbătorește Paștele Morților. În comunitățile așezate de-a lungul graniței, acolo unde trăiesc împreună mai multe confesiuni, Sărbătoarea Paștelui se întinde pe o perioadă mai lungă de timp. A devenit o tradiție ca locuitorii să sărbătorească împreună fiecare eveniment. Anul acesta paștele catolic și neoprotestant a picat mai devreme cu o săptămână față de cel ortodox, la fel și Paștele Morților, dar au fost serbate amândouă. Credincioșii, după Sfânta Liturghie, au mers la cimitir unde au pus pe morminte ouă roșii, cozonaci, vin, sucuri și apă. La Săcal părintele paroh

Ionuț Teodor Negrău ajutat de cantorul *Guj János* au oficiat o slujbă la care i-au pomenit pe toți cei adormiți întru Domnu, după care părintele a sfințit mormintele iar credincioșii s-au servit cu bucate.

Un eveniment asemănător s-a desfășurat și la Apateu unde credincioșii au venit la cimitir după-

amiaza, întinzând mese cu mâncare și băutură. Părintele *Origen Sabău* împreună cu secretarul episcopal *Visarion Tuderici* de la Giula și cantorul *Ioan Blaga* au trecut pe la fiecare mormânt pentru a-l stropi cu vin și a-l sluji. În această zi s-au întors în sat și cei care mai au moșii și strămoșii îngropați aici.

J. Vmirjánki

Consultare despre finanțarea învățământului

La Budapesta, Ministerul Administrației Publice și Justiției a ținut o consultare cu privire la întrebările de actualitate privind politica de naționalitate. Au participat reprezentanți ai forurilor superioare de stat din Ministerul de Interne, Ministerul Resurselor Umane, Subsecretariatul de Stat pentru Naționalități și Sfera Civilă, Departamentul pentru Naționalități, Fondul „*Wekerle Sándor*” și conducătorii celor 13 naționalități conlocuitoare.

Consfătuirea a fost condusă de *dr. Latorcai Csaba*, subsecretar de stat, și a avut șapte puncte pe ordinea de zi printre care s-au numărat întrebările legate de situația grădinițelor de naționalitate, darea de seamă a Fondului „*Wekele Sándor*” și noua sesiune de proiecte inițiate de fond, subvenționarea învățământului superior de naționalitate, mass-media de naționalitate.

Conform noii legi a educației – grădinițele de naționalitate au dreptul de a funcționa sub patronajul Oficiului

Gubernamental, iar în baza NEFMI trebuie asigurată baza materială necesară funcționării. Autogovernările locale și autogovernările pe țară de naționalitate au posibilitatea de a prelua aceste instituții de educație dar până în prezent nu se știe concret de unde se vor asigura subvențiile de funcționare. Prin acordul autogovernărilor de naționalitate pe țară încheiat cu statul, acestea pot să-și asume responsabilitatea patronării acestor instituții. Instabilitatea finanțării a făcut ca Subsecretariatul de Stat pentru Naționalități și Sfera Civilă și autogovernările pe țară să ajungă la concluzia că aceste instituții educaționale vor fi în siguranță dacă vor fi patronate și pe la mai departe de primării în afara celor care sunt incluse în instituțiile școlare de naționalitate.

La Forumul învățământului de la Giula, din luna martie, *prof. univ. dr. Florea Olteanu* a ridicat problema

subvenționării locurilor pentru învățământul superior de naționalitate. Pentru anul universitar următor se va elabora o metodologie în urma propunerilor instituțiilor și a autogovernărilor pe țară. Pentru naționalitatea română s-a cerut până la 5 locuri și au fost primite până în prezent 3. Astfel ele au fost distribuite spre două din cele trei instituții de învățământ superior românesc din Ungaria (pentru Budapesta 1 loc și pentru Seghedin 2 locuri), avându-se în vedere cerințele de pe piața forței de muncă.

Tot la această consfătuire s-a ridicat problema mass-media de naționalitate, a redacțiilor de radio și televiziune care au fost constrânse să lucreze cu un număr redus de personal în detrimentul calității programelor.

Din partea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria au participat președintele *Traian Cresta* și șeful de Oficiu, *Tiberiu Juhász*.

Institutul Cultural Român de la Budapesta la Festivalul MEDIAWAVE

Institutul Cultural Român de la Budapesta participă pentru a IV-a oară la Festivalul MEDIAWAVE.

Din 2009, când România a fost invitată de onoare a Festivalului Internațional de Film MEDIAWAVE și a Festivalului de muzică, ICR Budapesta participă și în acest an, în perioada 26–30 aprilie, la această serie bogată în evenimente și organizată pentru a 22-a oară. De-a lungul anilor Festivalul Internațional MEDIAWAVE și-a făcut un renume, aducând pentru Ungaria, precum și orașului Győr – centrul festivalului în 2010 – notorietate în domeniul filmului.

Ediția din 2012 se orga-

nizează la Komárom Monostori Erőd, unde vor fi prezentate 75 de filme printre care se află și cele mai recente creații românești. Bunul renume se datorește în mare parte participanților și juriului. Participă la acest eveniment și specialiști români. Genurile sunt variate: documentare, animație, film de scurt metraj, jocuri.

Pentru participanți premiile reprezintă o piatră de temelie, dar și o recunoștință, pe care se vor clădi următoarele succese. La ediția din acest an s-au înscris 5 producții de jocuri, 17 de jocuri mici, 20 de animație, 19 experimentale, 13 documentare. La Festivalul

Filmului, România este prezentă și în juriu prin *Radu Igazság*, regizor de film de animație, dar și profesor universitar (profesor al Academiei de Arte Plastice din București și al Universității Partium). Prin desenul animat s-a făcut cunoscut pe plan internațional.

La secția de jocuri România este prezentă prin *Bogdan George Apetri*, cu „*Peroferic*”.

La secția filmulețe în bloc *Ozana Nicolau* cu „*Printre Prieteni*” și *Cecilia Felméri* „*Clipe nesfârșite*”, *Anca Miruna Lăzărescu* cu „*Apele tac*”.

Pe 28 aprilie *Ana-Cristina & L'Entourage* va susține un concert de etno-jazz.

Apel pentru depunere de candidatură

Autogovernarea orașului Giula, în conformitate cu Legea XXXIII. 20/A din 1992, face apel pentru ocuparea postului de director la Liceul, Școala Generală și Căminul Românesc.

Condiții de participare:

- studii universitare și de specialitate
- studii superioare de limba română
- minim 5 ani experiență în munca de pedagog
- cazier
- declarație de avere
- 5 ani experiență în munca de conducere
- diplomă de pedagog

Acte necesare înscrierii la concurs:

- curriculum vitae
- program de lucru
- copii legalizate după actele de identitate
- copii legalizate după actele de studii
- document prin care să ateste că a

lucrat mai mult de 5 ani în învățământ – declarație prin care acceptă duplicarea proiectului și publicarea sa.

Dosarele se vor depune prin poștă la Primăria Orașului Giula (5700 Gyula, Petőfi tér 3.) cu specificația „*Director*” și adresată primarului *dr. Görgényi Ernő*.

Informații suplimentare de la *dr. Gulyás Imre*, șeful compartimentului de învățământ, tel. 66/526-860.

Durata de ocupare a postului: **1 august 2012 – 13 iulie 2017.**

Locul desfășurării activității: **5700 Giula, Piața Liceum nr. 2.**

Încadrarea: **funcționar public**
Sarcinile de încadrare: **coordonarea activității manageriale cât mai eficiente.**

Termenul de depunere a dosarelor: 30 de zile de la publicarea apelului pe saitul Instituției Administrației Publice (de la data de 10 aprilie).

Termenul de decizie: prima ședință a Adunării Generale a Consiliului Local.

Editorial – Răspunsuri

(urmăre din pag. 1)

Evident, nu va putea influența programa și nici regimul de proprietate al imobilelor, acestea fiind administrate de autoritățile locale și date doar în gestiune la ATRU.

Așadar, trecerea școlilor sub ATRU nu se face în detrimentul cuiva, ci pentru a ajuta. Scopul este salvarea școlilor românești, fără vreun alt substrat. La întrebarea dacă e bine sau nu e

bine ca ATRU să gestioneze instituțiile de învățământ românești, răspunsul ni-l dă pe de o parte criza economică, pe de altă parte cadrul legislativ schimbat: este indispensabil!

Vernisarea expoziției „Povești de primăvară” a artistului Bajkó Attila

La Centrul de Documentare și Informare al AȚRU a avut loc, recent, vernisarea expoziției „Povești de primăvară” a artistului plastic și graficianului *Bajkó Attila*. Aflându-ne în cel mai frumos anotimp al anului, primăvara, cea aducătoare de bucurie și voie bună care sosește la noi an de an cu alaiul ei de flori, lumină și culoare, artistul timișorean ne-a prezentat nuanțele acestui anotimp în lucrările sale – primăveri sărbătorite

de strămoșii noștri. Artistul plastic și grafician a terminat Liceul de Arte din Miercurea Ciuc, apoi secția grafică la Facultatea de Arte din Timișoara. Picturile în miniatură, precum și cele expuse la instituția românească din Giula, sunt realizate în tuș pe un preparat de cretă de munte, cum se prepara pe vremuri, la fel ca în perioada bizantină cu asfalt de Siria, pe lemn, cu tematici foarte diverse. Foarte multă lume nu cunoaște

valoarea culturii națiunii de care aparține. Cunoscând și vizitând și alte culturi, artistul s-a decis să redea acea valoare de care noi, cei mai mulți poate am uitat sau poate nu am cunoscut-o niciodată, prin lucrările realizate în miniatură. De exemplu, covoarele din Kazakhstan sunt asemănătoare cu cele din secuime, ele fiind redată de artistul român, la fel cum sunt redată obiecte de mobilier vechi, din diferite regiuni ale României, o în-

trepătrundere dintre culturi. Sunt redată și bisericuțele care există în toate satele românești, meleaguri cu oi, tehnici de folosire a generatorului și multe alte povești din trecut, trecutul nostru, al tuturor. Printre altele, artistul sublinia faptul că „...arta nu poate exista fără meserie. În școală te perfecționezi în primul rând ca meseriaș și abia apoi te pregătești să devii artist. Trăind într-o lume modernă, când pe piață comercială există

o gamă variată de produse pentru pictat, lucruri care sunt foarte practice, eu am încercat să folosesc tehnici noi, picturile expuse fiind realizate pe lemn ceea ce necesită o foarte mare răbdare și migală. Am ales pictura pe lemn deoarece am dorit să aduc în fața publicului ceva nou, ceva îmbinat cu trecutul, ceva cât mai natural”.

„Aceste creații în miniatură m-au dus cu gândul la niște miniaturi văzute în București. Tehnica picturii

pe lemn este foarte interesantă, povestea primăverii, a mugurilor fiind foarte bine redată” – a subliniat consulul general la Consulatul României din Giula, *Călin Cămărășan*.

Până în prezent artistul timișorean a expus atât în România, Ungaria cât și în Canada, la Toronto încă din perioada studenției precum și în Serbia, expunând diferite creații realizate în tehnici variate.

Corina

Poveștile de primăvară ale lui Bajkó Attila

Mi-aduc aminte, de când eram copil...

Mi-aduc aminte de când eram copil, în satul nostru, Micherechi, nunta avea o tradiție aparte. Atunci când doi tineri s-au hotărât să se căsătorească, le-a trebuit mare și multă pregătire ca nunta să reușească cât mai bine. Cu multe săptămâni mai devreme trebuiau invitate rudele, prin chemător, care avea datoria să se ducă la toate neamurile pe care părinții mirilor au dorit să le invite.

Când a sosit săptămâna nunții, la casa mirilor s-au ridicat corturi, atât la mire cât și la mireasă. Această muncă s-a făcut în zi de luni. Apoi a continuat tăierea de porc, tăierea de găini, după care se pregăteau prăjiturile și cozonacii. Lucrurile acestea s-au făcut de luni până joi. Vineri seara, rudele mirelui – după ce s-au adunat la casa acestuia

– au pornit la casa miresei. A început o distracție ce ținea toată seara și se numea „stegul”.

În ziua următoare era ziua nunții. Iarăși se adunaseră rudele la mire, iar apoi se duceau la casa miresei, unde erau bine primiți. Mirele trebuia să ceară mireasa de la părinții ca să-i fie soție, promițând că o va face fericită în viață. Apoi mireasa spunea cuvinte de mulțumire (în versuri) adresate părinților ei. Iar după ce mirele a primit mireasa, împreună cu rudele mirelui și rudele miresei plecau la biserică, unde se ținea Sfânta Taină a Cununiei. De aici rudele au pornit la cortul pregătit pentru nunta, care în general era la casa mirelui, unde a început distracția ce ținea deseori până dimineața.

Mi-aduc aminte că era la

noi un obicei, să se arunce un cozonac de către mireasa care intra în cort. Ea stătea cu fața către cort și luând cozonacul în mână îl arunca în spate, unde erau mulți copii care încercau să prindă cozonacul. Eram de opt-nouă ani când prima dată am luat parte la un astfel de concurs de prins cozonacul. Mi-aduc aminte că a căzut pe pământ, a căzut în praf. Iar noi, copiii, ne luptam pentru ca acel cozonac să fie numai al nostru și după ce am reușit să-l prindem am fugit cu el într-un loc sigur și l-am mâncat cu cei cu care am fost într-o echipă. (Era nevoie să ne formăm într-o echipă pentru că așa am avut șansă mai mare de a câștiga).

Bătrânii care ședea pe băncile de pe stradă se uitau cu mirare la noi, spre cei ce mâncam cozonacul,

și ziceau deseori că copiii de azi nu mai sunt ca în vremea lor, când ei erau mici. Da, era atunci obiceiul ca oamenii care nu erau invitați la nuntă să stea pe uliți să privească tot alaiul. Nuntașii erau însoțiți pe stradă de cântăreți care cântau cu vioara. În zilele de atunci oamenii de pe stradă se bucurau împreună cu nuntașii și deseori cântau cu ei împreună.

Mi-aduc aminte că în zilele de atunci oamenii erau mai veseli, mai fericiți, mai iubitori unii de alții, chiar dacă nu aveau atâtea avere ca azi – în ce privește cele materiale – dar au avut o avere care era dragostea sinceră, mai mare avere decât orice altceva.

Mi-aduc aminte că această dragoste mai era cândva. Mai exista...

T.J.

Călători europeni

Institutul Cultural Român de la Budapesta în parteneriat cu Galeria de artă contemporană *Műcsarnok din Budapesta* a vernisat pe 19 aprilie, de la orele 18, expoziția Călători în Europa – arta clujeană azi.

Arta clujeană contemporană se bucură de mulți ani de un important interes internațional. După 2000 și-a făcut apariția un nou stil de pictură figurativă, denumit, chiar dacă controversat „școală clujeană”. Tot în această perioadă apar instituții culturale de sine stătătoare ce găzduiesc ateliere de creații și centre culturale independente, precum Fabrica de pensule, a cărei activitate s-a făcut cunoscută în toată Europa și din ce în ce mai mulți artiști clujeni expun în locații

internaționale de renume.

Găzduită de Galeria Műcsarnok în perioada 19 aprilie – 1 iulie, expoziția Călători în Europa – arta clujeană azi, prezintă operele a 32 de artiști și a 17 instituții clujene din domeniul artei contemporane românești printre care magazinul cultural *Idea.art+society*, publicația online *Version*, fundațiile de artă contemporană *Tranzit House*, *Fabrica de Pensule*, *Bazis contemporary art platform*, *D Media* și *Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca*.

Proiectul dorește să prezinte o „felie” de artă clujeană contemporană, motivând astfel importanța „școlii clujene” în prezent, în contextul noilor tendințe artistice internaționale.

ICR

Cuvântul vieții

„Și fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui!”

Evrei 11:6

Convingerea lui Toma Ioan 20:24–29

„Toma, zis Geamăn, unul din cei doisprezece, nu era cu ei când a venit Isus.” vers 24.

În seara zilei învierii, Domnul Isus s-a arătat ucenicilor, care erau adunați cu ușile încuiate, de frica iudeilor, dar Toma nu era cu ei.

Ce mare pierdere a avut Toma din cauza că n-a luat parte la întrunirea ucenicilor. El s-a retras în singurătate. Atât de mult l-a zguduit răstignirea și moartea Domnului, încât și-a pierdut toată nădejdea și toate speranțele. A dorit să rămână singur cu durerea lui. Această situație este cu atât mai gravă, încât el era unul din cei doisprezece apostoli. Durerea și disperarea e mare ispită, ca omul să renunțe la toate speranțele și toate așteptările lui. Această ispită ne amenință pe toți, chiar și pe cei mai apropiați și mai credincioși ucenici. Toma a fost credincios Domnului. L-a iubit mult. A fost gata să meargă până la moarte cu Isus. Când a sosit vestea că Lazăr este mort, Domnul a zis ucenicilor: „...Haide să ne întoarcem în Iudea. Ucenicii l-au zis: »Învățătorule... acum de curând căutau iudeii să Te ucidă cu pietre și Te întorci în Iudea?...«. Atunci Toma, zis Geamăn, le-a zis celorlalți ucenici: Haide să mergem și noi să murim cu El!” Ioan 11:7, 8, 16.

Toma a fost devotat în urmarea Domnului. Când Domnul le-a zis ucenicilor: „...Eu Mă duc să vă pregătesc un loc.... Știți unde Mă duc și știți și calea într-acolo. Doamne, l-a zis Toma, nu știm unde Te duci. Cum putem să știm calea într-acolo?” Ioan 14:2, 4, 5.

Să observăm sinceritatea lui Toma. El a recunoscut că nu știe unde avea să meargă Domnul, nici calea într-acolo. Tot cu această sinceritate și-a mărturisit necredința în învierea Domnului. El a dorit să-l urmeze Domnului cu credințioasă până-n sfârșit. Totuși cum a ajuns într-o stare de necredință? Să observăm însă, că nu numai Toma a căzut în îndoială. Nu doar el singur a devenit necredincios, ci și ceilalți ucenici. În dimineața învierii, când femeile au dus ucenicilor vestea că mormântul este gol, nu le venea să creadă. Așa citim, că Maria Magdalena, „...s-a dus și a dat de știre celor ce fuseseră împreună cu El... Când au auzit ei că este viu și că a fost văzut de ea, n-au crezut-o. După aceea S-a arătat... la doi dintre ei pe drum... aceștia s-au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, dar nici pe ei nu i-au crezut. În sfârșit, S-a arătat celor unsprezece când ședeau la masă, și i-a mustrat pentru necredință și împietrirea inimii lor, pentru că nu-i

crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat.” Marcu 16:10–14.

Femeile au mărturisit despre învierea Domnului, despre mormântul gol și despre apariția îngerilor, dar nu le credeau. „Cuvintele acestea li se păreau apostolilor basme și nu le credeau.” Luca 24:11.

Toma a pretins dovezi concrete pentru a crede. A dorit să vadă rănila Domnului, locul cuielor și al suliței, a dorit să se convingă personal, punându-și mâinile în rănila Lui. Tot astfel au avut dovezi concrete și ceilalți ucenici. Au văzut mormântul gol, fâșiile împăturite, au auzit mesajul îngerului, dar tot nu credeau. Primul ucenic, care a crezut că Isus a înviat, a fost Ioan, ucenicul dragostei. Lui i-a fost suficient să vadă mormântul gol. „Atunci celălalt ucenic (Ioan), care ajunsese cel dintâi la mormânt, a intrat și el și a văzut și a crezut.” Ioan 20:8.

Calea care duce la credință este iubirea față de Domnul. Ea dă convingere și credință. În ziua învierii, mulți dintre ucenici a avut întâlnire cu Cristos cel înviat.

Ceilalți ucenici i-au zis lui Toma: „...L-am văzut pe Domnul! Dar el le-a răspuns: Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” vers 25.

Toma n-a părăsit definitiv comunitatea ucenicilor, dar și o singură absență i-a cauzat mare pierdere. Ceilalți, cu mare bucurie, i-au vestit: L-am văzut pe Domnul! Știm oare și noi să mărturisim, cu deplină convingere, că L-am văzut pe Domnul? L-am văzut pe El, cel înviat, cel glorios? L-am văzut și am avut întâlnire personală cu El. Ni s-a arătat și nouă din slava cerească, ne-a chemat la El și noi am acceptat chemarea Lui. El este Mântuitorul nostru, iar noi suntem ucenicii Lui. Știm oare să mărturisim despre harul bogat și bucuria sufletească primită în adunarea celor credincioși?

Pentru Toma nu e suficientă mărturia ucenicilor. În legea Domnului se prevede că mărturia întărită de doi sau trei martori e vrednică de crezare. Aici au fost mai mulți decât doi sau trei martori, dar Toma era încă pătruns de necredință și îndoială. El n-a crezut martoriilor oculare, dar n-a crezut nici scripturilor. Era zăbavnic cu inima să creadă tot ce a scris scripturile despre suferințele lui Mesia. N-a conceput nici cuvintele Mântuitorului, care, în repetate rânduri, a anunțat viitoarele Sale patimi, moartea și învierea Sa. La fel ca ucenicii din drumul spre Emaus, era nepriceput și zăbavnic cu inima să creadă. Nu comitem oare și noi această greșală? Și pe noi ne înconjoară un nor

Corul bărbătesc condus de dirijorul Dan Șimi

La anvonul Bisericii Baptiste din Chișineu Criș, Dorel Vulz, dr. Ștefan Cioca și Ioan Lupu, pastor

mare de martori nu doar doi sau trei, cum spune legea, ci o mulțime de profeții. Întreaga Sfântă Scriptură și mii de martori mărturisesc, că Isus Cristos este viu și domnește în veci. „Și noi dar, fiindcă suntem înconjurați cu un nor așa de mare de martori, să dăm la o parte orice piedică... și să alergăm cu stăruință în alergarea care ne stă înaintea. Să ne uităm ținută la Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre, adică la Isus...” Evrei 12:1–2.

Toma își mărturisește sincer îndoiala și necredința. E incapabil să creadă dacă nu vede și nu experimentează prezența Domnului. El nu se prefăce. Nu spune că crede, când e cuprins de îndoială. El și-a pierdut credința, dar vrea s-o regăsească, chiar pentru aceea, a opta zi după înviere, e prezent și el la adunarea ucenicilor.

„După opt zile, ucenicii lui Isus erau iarăși în casă și era și Toma împreună cu ei...” vers 26.

Locul vindecării e în comunitatea celor credincioși. Ucenicii, la fel ca în seara zilei învierii, erau adunați cu ușile încuiate. Erau toți cuprinși de frică. Domnul apare în mijlocul lor. Cristos a înviat pentru eternitate. El a înviat în trup cersesc glorificat, care nu mai este supus legilor fizice. El apare în odaia cu ușile încuiate, apoi dispare din mijlocul lor, făcându-se nevăzut. El nu mai este legat în timp și spațiu, totuși acest trup de slavă poartă caracteristicile trupului cunoscut de ucenici, poartă în mâini semnele cuielor și a suliței în coasta Lui.

„Întrucât știm că Cristosul

înviat din morți nu mai moare, moartea nu mai are nici o stăpânire asupra lui.” Romani 6:9. În cartea Apocalipsa ni se prezintă Cristos: „...Eu sunt Cel dintâi și Cel de pe urmă, Cel viu. Am fost mort și iată că sunt viu în vecii vecilor...” cap:1:17–18.

Astfel de trup cersesc de slavă vor primi, la înviere, toți aleșii Lui. Cristos este primul, este pârga celor adormiți. În veșnicii, în slava cerească vom purta și noi acest trup de slavă, care nu mai este supus putrezirii.

„...Pe când erau ușile încuiate, a venit Isus, a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă!” vers 26.

Domnul le grăiește ucenicilor: pace. Ei erau plini de frică, necredință și îndoială. În astfel de stare spirituală nu aveau pace și liniște. Domnul le împarte pace, le dă acea pace pe care El a câștigat-o, murind pe cruce și împăcând omenirea cu Dumnezeu, prin jertfa Sa.

Domnul nu-l mustră pe Toma pentru absență și necredință, ci are cuvinte de chemare pentru el. „Apoi i-a zis lui Toma: Adu-ți degetul încoace și uită-te la mâinile Mele și adu-ți mâna și pune-o în coasta Mea, și nu fi necredincios, ci credincios.” vers 27.

A avut mesaj aparte și pentru Petru, pe care l-a transmis prin femeile care se duseseră la mormânt. „...Duceți-vă de spuneți-le ucenicilor Lui și lui Petru...” Marcu 16:7.

A avut mesaj și pentru ceilalți ucenici. Femeilor le-a zis: „...Duceți-vă de spuneți fraților Mei să meargă în Galilea, acolo Mă vor vedea.” Matei 28:10.

Domnul îi numește frați pe

acei ucenici, care în joia mare, apoi la răstignire au fugit de frică, s-au tăgăduit de El și L-au părăsit. La poala crucii mai stăteau doar câteva femei, printre ele Maria, mama Lui și Ioan, căruia i-a încredințat-o pe Maria. Ceilalți îl părăsiseră de frică. Isus îi numește pe acești ucenici „frați”. Credințioșia Lui depășește mult credințioșia noastră. Domnul Isus, prin moartea și învierea Sa, ne-a făcut fii ai lui Dumnezeu, astfel ne-a înfrățit. Ce frați suntem noi Domnului Isus? Suntem demni de frățietatea Sa? Lui nu-i este rușine să ne numească frați.

„Căci Cel ce sfințește și cei ce sunt sfințiți sunt dintr-unul. De aceea, Lui nu-I este rușine să-i numească frați...” Evrei 2:11.

A opta zi era și Toma la adunarea ucenicilor. El a recunoscut că nu crede, dar a dorit să ajungă din nou la credință. Domnul are cuvinte aparte pentru Toma. Îl cheamă mai aproape de El.

Azi Domnul pe noi ne cheamă să venim mai aproape de El. Să privim și să vedem rănila Lui. Să vedem cum coroana de spini l-a străpuns fruntea, cum biciul romanilor l-a sfâșiat spatele, cum cuiile l-au străpuns mâinile și sulița coasta Lui.

Iubite frate și soră! Uită-te la rănila Domnului, căci El pentru noi a sângerat.

Domnul i-a oferit lui Toma oportunitatea convingerii. I-a arătat rănila în mâinile și-n coasta Lui.

Domnul are și un îndemn pentru Toma: „Nu fi necredincios, ci credincios.”

Acest îndemn, azi, nouă ne sună. Frate și soră, iubite prietene nu fi necredincios, ci

credincios, căci, „Dacă mărturisești, ...cu gura ta pe Isus ca Domn și dacă crezi în inima ta că Dumnezeu L-a înviat din morți, vei fi mântuit.” Romani 10:9.

Toma, în urma vederii și a experimentării a ajuns la deplină credință. El L-a mărturisit pe Isus ca fiind Domnul și Dumnezeul lui. „Drept răspuns, Toma l-a zis: Domnul meu și Dumnezeul meu.” vers 28.

Credința este urmată de mărturisire. Toma a recunoscut în Învățătorul lui pe Domnul și Dumnezeul lui. A văzut în Fiul pe Tatăl cersesc. S-au împlinit cuvintele lui Isus spuse ucenicilor: „...Cine M-a văzut pe Mine, L-a văzut pe Tatăl...” Ioan 14:9.

Toma s-a convins de învierea Domnului și a crezut în dumnezeirea lui Cristos. Mulți oameni au cunoștință despre Cristos, ca ființă istorică, care a trăit cu mai mult de două mii de ani în urmă, dar câți cred în dumnezeirea Lui? El este Dumnezeu întrupat, care a venit în lumea noastră, pentru salvarea omenirii. În Cristos „...locuiește, trupește, toată plinătatea Dumnezeirii.” Coloseni 2:9.

A crede în dumnezeirea lui Cristos înseamnă, a-L accepta ca Domn și Mântuitor al sufletului.

„Toma, i-a zis Isus: pentru că M-ai văzut, ai crezut. Ferice de cei ce n-au văzut și au crezut.” vers 29. Toma a văzut și a crezut. Și ceilalți ucenici au văzut dovezile învierii Domnului.

În lucrarea pământească a Domnului, mulțimile au văzut nenumărate semne și minuni. Domnul însă a pretins ca oamenii să creadă cuvintelor Lui, învățăturii Sale, nu doar semnelor și minunilor. Le-a reproșat mereu ascultătorilor, că într-una cer semne, și dacă nu văd semne și minuni, cu nici un chip nu cred. Apostolul Pavel spune că: „Iudeii, ...cer minuni și grecii caută înțelepciune, dar noi propovăduim pe Cristos cel răstignit...” I Corinteni 1:22–23.

Domnul îi spune lui Toma că aceia sunt fericiți care n-au văzut și au crezut.

Noi n-am văzut cu ochii fizici lucrarea pământească a Domnului Isus, dar Mântuitorul ne numește fericiți. E o stare fericită să umblăm prin credință, nu prin vedere. Apostolul Petru spune despre această stare a credincioșilor următoarele: „Voi sunteți păziți de puterea lui Dumnezeu prin credință, pentru mântuirea gata să fie descoperită... la arătarea lui Isus Cristos, pe care voi îl iubiți fără să-L vedeți și vă bucurați cu o bucurie negrăită și strălucită.” I Petru 1:5,7,8.

Această credință are ca răsplată mântuirea sufletului.

Toma a rămas credincios Domnului până la sfârșitul vieții sale. Tradiția spune despre el că a dus Evanghelia până în India.

dr. Ștefan Cioca
presbiter

Ziua Porților deschise la școala generală din Micherechi

Precum și în anii prece- denți, și în anul acesta la Școala Generală din Micherechi s-a organizat Ziua Porților Deschise. De această dată părinții și preșcolarii au avut posibilitatea de a lua parte la orele de curs desfășurate în clasa a IV-a, respectiv la ora de limba română și matematică. Atât doamna învățătoare, Maria Pușcar, cât și elevii au fost foarte bine pregătiți, astfel oferind preșcolarilor nu numai o oră de limba română la care s-a vorbit despre primăvară, ci au putut simți și atmosfera școlară. În recreație am stat de vorbă cu mama unui preșcolar, întrebând-o ce părere are despre această unitate de învățământ.

„Pe lângă faptul că limba mea maternă este limba maghiară, sper ca fetița mea, dar nu numai ea ci și ceilalți copii, să aibă un câștig rămânând la școala din satul nostru și învățând pe lângă altele și limba română. Eu m-aș bucura dacă și în clasa întâi s-ar preda la ore în limba română. Sunt convinsă că și în această școală elevii pot primi cunoștințele necesare, baza necesară. Apoi trebuie amintit și faptul că copiii au nevoie și de timp liber, de care nu pot beneficia dacă dis-de-dimineată se duc cu autobuzul sau cu mașina

la școală, iar după-amiază sosesc târziu acasă. Nu le mai rămâne timp de nimic, nu se mai pot recrea, odihni. Am găsit aici o atmosferă primitoare, familiară și optimă pentru ca fetița mea să poată învăța.”

Doamna directoare Ana Sárközi ne-a vorbit despre organizarea acestei zile, intenția de a face cunoscut atât pentru viitorii școlari cât și pentru părinții lor modul de predare în această școală. „A fost o zi reușită, doamna învățătoare reușind să le atragă atenția vorbindu-le despre primăvară, încheind cu o povestioară și cadouri pentru prichindei. Ne străduim să folosim cea mai modernă tehnică. Prin implementarea unor proiecte europene școala noastră a avut posibilitatea să achiziționeze o tablă

interactivă, care face mai atractivă orele de curs, elevii fiind mai activi și acumulând mai ușor cunoștințele necesare. Maria Pușcar va fi învățătoarea clasei întâi. Am dorit ca atât copiii cât și părinții să o cunoască și să se familiarizeze cu dânsa. Le mulțumesc părinților care au venit astăzi la noi, interesându-se de școală. Dintre cei zece părinți, nouă au venit azi și își vor înscrie copiii la școala noastră. Le mulțumesc pentru decizie. După discuția cu părinții, în noul an școlar, vom avea opt copii. Din păcate numărul acesta este prea mic. La grădiniță sunt zece copii dintre care doar opt vor merge la școală. Anul acesta vor termina clasa a VIII-a un număr de 27 de elevi.”

T.J.

O nouă victorie a elevilor din Micherechi

În data de 18 aprilie, în Sala de Sport din comuna Okány, a avut loc Olimpiada Elevilor la fotbal. La categoria a III-a (clasele V–VI) elevii școlii generale din Micherechi antrenați de profesorul de educație fizică Dumitru Vasile Bóka, au câștigat locul întâi. După spusele profesorului cei mai buni jucători ai echipei au fost: Patkás Dániel, Miron Noel, Igas Timotei. Transportul echipei până la locul concursului a fost asigurat de această dată de Vasile Argyelán, alăturându-se astfel lui Bondár Attila, cel care a ajutat până acum școala.

T.J.

În fotografie: Patkás Dániel, Miron Noel, Ruzsa Tibor, Faragó Péter, Faragó Zoltán, Lészeg Gergő, Igas Timotei, Nagy Balázs, Soltész Szabolcs, Martyin László, Csóka Dominik, Szűcs Márk. Profesor de educație fizică, antrenor: Bóka Demeter László.

Știri ♦ Știri ♦ Știri

În fiecare an Institutul Cultural Italian de la Budapesta inițiază un concurs de desen pentru școli generale și licee intitulat „Italia mea”. La acest tip de concurs pot participa doar elevi ai acelor școli unde limba italiană este predată. Elevii Școlii Generale și a Liceului „N. Bălcescu” din Giula participă an de an la acest concurs obținând rezultate foarte bune. Au fost premiați următorii elevi: Szél Simon – cl. I, Szabó Kiara Petra cl. a II-a, Orosz Rokszin Tiffany cl. a IV-a, Pavlákovic Laura cl. I, Fekete Sára Ilka cl. I, Hidi

Petra cl. a VII-a, Tóth Ágnes cl. a IX-a, Netye Viola cl. a IX-a și Tamás Renata cl. a IX-a. Premiile și succesul obținut se datorează și profesoarei pregătitoare Maria Rokszin Farkas.

♦ ♦ ♦

În data de 23 aprilie a avut loc concursul regional de matematică pentru elevii claselor V. Elevul Școlii Generale „N. Bălcescu” din Giula, Pavlákovic Máté s-a clasificat pe locul V. Concurantul nostru a fost îndrumat și pregătit de profesoara Maria Rusz.

♦ ♦ ♦

La Școala Generală din Giula „N. Bălcescu”, în toamnă, vor călca pragul școlii 27 de boboci cu toții devenind elevi ai clasei I. Dintre aceștia 25 sunt din Giula, un copil din Aletea și o fetiță din România, ne-a declarat Ana Radics Repiský, director adjunct Școala Generală.

♦ ♦ ♦

Conform rezultatelor KIFIR la liceul românesc giulan vom avea 47 de boboci, ne-a declarat Andrea Cséffán Szántó, director adjunct liceu. Înscrierile vor avea loc în data de 27 iunie.

Veres Bettina, locul doi la concursul de desene, pictură și fotografie „El trăiește și Te iubește”

Centrul Misionar din orașul Orosháza, care aparține de Biserica Penticostală din Ungaria, a organizat un concurs de desene, picturi și fotografie cu titlul: „El trăiește și Te iubește”. Concursul a fost anunțat pe internet iar categoria de participare era între 13–23 de ani. Lucrările primite au fost jurizate și premiate într-o expoziție care a avut loc la parterul Centrului de Cultură Petőfi din localitate, în data de 10 aprilie, începând cu ora 17. Expoziția a putut fi vizitată până în data de 23 aprilie. Ceremonia de deschidere a evenimentului a fost făcută de conducătorul misiunii, Urbán Tamás. Câștigătorii au fost premiați într-o ceremonie solemnă, cu CD-uri care conțineau cântări religioase, diplome și un plic în care era un mic ajutor financiar pentru acoperirea cheltuielilor artiștilor. Această misiune a organizat multe concursuri la care au fost prezenți participanți nu numai din Ungaria ci și din Slovacia, și chiar din Statele Unite, din California. La acest concurs au participat și concurenți din Micherechi. Printre câștigători s-a aflat și Bettina Veres, care a obținut locul II.

Bettina s-a născut în data de 15 octombrie 1994, la Giula. Este copila lui Veres Béla și a Anei Poiendan, dânsii mai având două fete gemene, Vanessa și Nikolett. Desenul o atrage ca o energie fermecătoare. La vârsta de 10

ani a încercat să redea prin desen ceea ce o fascina. Încă de la școala generală pe care a terminat-o în satul natal, Micherechi, a început să se ocupe în mod mai serios de desen. La ora actuală este elevă a școlii „Göndöcs Benedek” din Giula, anul III. Petrecând destul de mult timp pe internet a găsit anunțul la acest concurs. N-a stat prea mult pe gânduri și s-a pus pe treabă. Îi place să deseneze portrete, portofoliu. Înclinația spre desen a moștenit-o de la tata. La acest concurs s-a prezentat cu lucrarea „Iisus Hristos ne iubește și e prezent în viața noastră”. Este o lucrare cu multe figuri, semnificând ajutorul Mântuitorului pentru cei decăzuți, mângâierea pentru cei necăjiți și încurajarea celor fără speranță și nădejde. Prin această lucrare, tânăra dorește să exemplifice dragostea și iubirea lui Dumnezeu cel Atotputernic pentru noi toți, indiferent de religie, etnie, indiferent de

culoarea pielii. El ne iubește pe toți deopotrivă și ne dă șansa mântuirii. Tinerilor din ziua de azi le transmite să nu se rușineze de Tatăl cel Cereșc. Dumnezeu există și e prezent în viețile lor, numai trebuie văzut. Aceasta nu e rușine, după cum cred unii, ci dimpotrivă, credința în Dumnezeu dă putere în toate. Din păcate tinerii de azi nu prea vorbesc între ei despre Dumnezeu și despre religie. Poate de aceea că cei mai mulți se întorc înapoi la untrul lor și nu sunt deschiși față de semenii lor. Cu acest desen vreau să demonstrez că se merită să ai credință în Dumnezeu. Oricine să aibă curaj să-și mărturisească credința.”

Întrebată de planurile de viitor, tânăra ne-a mărturisit: „Doresc să obțin diploma de bacalaureat după care să învăț o profesie. Mai târziu, doresc să am un loc de muncă unde aș putea să-mi arăt talentul de a desena.”

T.J.

Elevi români la concursul regional de proză și poezie – Giula

Miercuri, 18 aprilie, la Biblioteca Orășenească Mogyoróssy János din Giula s-a organizat, în colaborare cu Grupul Școlar GYAKI, concursul regional de proză și poezie pentru elevii claselor școlilor generale. Competiția s-a desfășurat pe durata a trei zile: în data de 17 aprilie s-au prezentat elevii claselor V–VIII – poezie, în 18 aprilie elevii claselor V–VIII – proză, iar în data de 20 aprilie s-au prezentat elevii ciclului primar la proză și poezie. La acest tip de concurs s-au putut înscrie doar ocupanții locului I de la faza școlară. Ca și în anii precedenți și în acest an au participat elevii Școlii Generale Românești „N. Bălcescu” din Giula care și-au prezentat afinitatea și spre acest tip de competiție.

Competițiile de acest gen sunt organizate cu scopul de a pune în valoare creativitatea elevilor, de a ilustra colaborarea dintre elev-proză, recepționarea mesajului autorului.

Rezultatele obținute:

Locul I – Orbán Martin – clasa a IV-a, proză (prof. Pre-

Ana Szántó, Orbán Martin, Nemes Csenge și Eszter Ardelean

Husvéth Baldwin

gător Emilia Gombos Boca) **Locul II** – Nemes Csenge – clasa I, poezie (prof. Pregătitor Eva Szántó)

Eszter Ardelean din clasa a VI-a a obținut locul II la proză având ca și profesor pregătitor pe Valeria Lengyel.

Locul III – Ana Szántó – clasa a III-a, proză (prof. pregătitor Eva Gombos Ruzsa)

Elevul Husvéth Baldwin din clasa a II-a a primit premiul special la poezie având ca profesor pregătitor pe Zorica Bordás.

Corina

Referat realizat de Marta Lidia Petrușan

LIMBAJUL HORELOR MORȚILOR

(continuare din numărul trecut)

Străbunicul meu a vorbit și el ca și noi, poate cu cuvinte maghiare mai puține. Cunoscând însă o limbă română mai îngrijită, din cărțile bisericești, preferă ici și colo să folosească și el o limbă mai îngrijită în hora sa, folosind cuvinte și structuri gramaticale ale limbii standard literare.

Vom da câteva exemple unde folosește forma literară în loc de dialect:

toată viața în loc de *tătă viața*
e în mâna în loc de *ii în brânca*
foarte grele în loc de *tare grele*
mi-o fost viața în loc de *m-o fost viața*
într-o zi în loc de *înt-o zî*
de acasă plec în loc de *mă duc dă acasă*
mi-o ieșit în cale în loc de *mi-o vinit în cale*
să-mi ieie în loc de *și-m ieie*
dați-m cuvânt în loc de *dați-m o voarbă*
nu știi toate în loc de *nu știi tăte*
s-au sfârșit în loc de *s-or gătat*
împreună în loc de *la olaltă*
de folos în loc de *de ajutor*
mi-i deschis în loc de *mi-i dăstis*
de acolo în loc de *d-acolo*
pentru tine în loc de *dâr tine*
odihnă în loc de *hodină*
războiul în loc de *bătaie*
soțul în loc de *uomu*
nora me în loc de *nevasta noastră*

Am văzut că din punct de vedere gramatical Vasile Poiendan folosește un limbaj îngrijit românesc, la fel ca și cel folosit în timpul slujbelor bisericești de către preoți. Știm că toți preoții români din Ungaria au terminat teologia în România, astfel ei au adus o limbă mai apropiată de cea literară. Omul micherechean face deosebire dintre locul în care folosește limba română:

- acasă vorbește dialectul amestecat cu cuvinte maghiare
 - la școală vorbește dialectul și limba maghiară
 - la biserică o limbă română îngrijită.
- Micherechenii au un bogat vocabular din limba literară, datorită studierii Sfintei Scripturi, dar care este în cele mai multe cazuri pasiv, fiind reactivat atunci când se întâlnesc cu un român din România, sau când citesc românește, sau când se uită la televizor.

Concluzii

În studiul nostru am încercat să prezentăm Hora mortului, care este o creație lirică cu profund fond de tristețe, melancolie și durere. Nu are o vechime multiseculară în conștiința poporului român, probabil a fost împrumutată și copiată din ceremonialul de înmormântare urban. Prin conținutul său de a prezenta, de a reînvia evenimentele din viața decedatului este asemănătoare cu conținutul necrologului de azi.

„... hora înseamnă cântec. Hora mortului înseamnă cântecul mortului, mai precis cântecul de despărțire, de iertăciunea mortului”

Hora mortului odată intrată pe cale bisericească în obiceiul lor de înmormântare, a fost preferată de consăteni, a fost preluată și practică până ce a decedat și ultimul creator al ei. Hora mortului demonstrează că și obiceiurile se schimbă pe parcursul istoriei, ele se modifică conform modernizării. Obiceiurile trăiesc atâta timp cât e cine să le țină în viață, atâta timp cât au o semnificație sacră, rituală, nostalgică.

Citind aceste caiete, aflăm câte ceva din viața românilor din satul nostru din trecutul apropiat: cum au trăit, prin ce greutăți au trecut, care sunt relațiile de familie, filozofia lor despre viață și moarte, despre ce e bine și despre ce e rău, care e rostul existenței noastre, care trebuie să fie legătura noastră cu Dumnezeu și multe-multe alte înțelepciuni și învățături.

Cele mai multe obiceiuri sunt păstrate și azi în comunitatea noastră, însă azi ele sunt pur profane, adică și-au pierdut încărcătura sacră. Sunt practicate pentru frumusețea lor, pur și simplu pentru că sunt ale noastre, și practicându-le ne întărim identitatea de apartenență la grupul etnic minoritar, adică ne întărește în conștiință că noi suntem români din Ungaria. Din păcate, cele mai multe obiceiuri sunt povestite doar de buni și de părinți. Noi, generația mai tânără, avem posibilitatea să le cunoaștem din povestiri și din lucrările cercetătorilor români.

Eu, personal, sunt mândră că un străbunic de- al meu a luat parte activă în viața satului, a fost cunoscut și apreciat de consăteni, a îmbogățit folclorul românesc din Micherechi și prin predicile lui la Oastea Domnului, a contribuit la păstrarea limbii române în Ungaria.

- material primit de la prof. dr. Ana Hoțopan)

Din bucătăria românească:

Friptură de iepure la cuptor

Ingrediente:

- Baiț: 1,5 kg de apă
- 1kg oțet de vin
- ½ linguriță de ienibahar
- ½ linguriță de piper
- 5-6 foi de dafin
- coaja de la 1/2 de lămâie
- 1 linguriță de sare
- 5-6 cuișoare
- 2-3 căței usturoi

Friptura: carne de iepure, slănină, usturoi, untură, o linguriță de oțet

Mod de preparare

Baiț: Se fierb în oală smălțuită apa cu oțetul de vin, ienibaharul, piperul, foile de dafin, cuișoarele, usturoiul, coaja tăiată de lămâie și o linguriță de sare. Se fierbe aproximativ 5 minute. Se lasă să se răcească și se toarnă peste carnea de iepure, carnea trebuie toată acoperită cu zeamă și se ține la marinat minim 12 ore.

Friptura: După ce se scoate carnea de la marinat, se spală cu puțină apă rece, se freacă cu sare și se lasă să stea cam o

ora. Se șterge apoi cu un șervet curat și se împănază cu bucăți de slănină și căței de usturoi. Se așează în tava pentru friptură, unsă cu untură, se toarnă un pahar de apă, se adaugă puțină sare și o lingură de oțet sau mai bine jumătate de pahar de vin. Se pune peste carne cu o lingură de untură și se lasă să se frigă la foc potrivit, având grijă ca la fiecare 10-15 min. să se stropească carnea cu sosul din tavă! Când este gata se taie felii, se așează pe farfuria de servit și se stropește cu sosul rămas (în cazul în care a rămas prea puțin sos mai adaugi 2-3 linguri de apă și lași să mai dea 2-3 clocote).

Umor ♦♦♦ Umor ♦♦♦ Umor

GLUME ENGLEZEȘTI

- John, unde e pălăria mea?
- O aveți pe cap, Sir.
- Bine, o găsesc eu mai târziu.

♦ ♦ ♦

- John, du-te afară și udă florile.
- Sir, dar afară plouă.
- Nu-i nimic, ia-ți umbrela.

♦ ♦ ♦

- John?
- Yes, Sir!
- Adu-mi, te rog, pianul.
- Vreți să cântați la pian, Sir?
- Nu, John... dar mi-am uitat țigările pe el și mă gândeam să nu te deranjez pentru un fleac!

♦ ♦ ♦

- Sir se spală pe picioare în lighean.
- John!
- Yes, Sir!
- Adu-mi te rog un prosop, și aruncă apa asta din lighean!
- Prea-bine, Sir!
- John îi aduce prosopul, deschide geamul și aruncă apa. De jos se aud urlete...
- John!
- Yes, Sir!
- Era cineva în lighean?

♦ ♦ ♦

- Lordul George dă telefon acasă, de la club:
- Alo? John?
- Da, Sir.
- Du-te în dormitorul doamnei și vezi dacă e singură! Dacă e cu un bărbat, ia pușca mea de vânătoare pentru elefanți și împușcă-i pe amândoi!
- Prea bine, Sir!
- În receptor se aud două bubuituri, apoi vocea lui John:
- Pe Lady am împușcat-o dar bărbatul a sărit în piscină și a scăpat...
- Stai puțin John! De când avem noi piscină?
- Nu vă supărați Sir ce număr ați format?

♦ ♦ ♦

- Iertați-mă Sir, dar am impresia că vă caută cineva la telefon.
- Cum ai impresia, John? Sau mă caută cineva la telefon sau nu mă caută!
- Vedeți Sir, când am ridicat receptorul, vocea de la celălalt capăt a spus: „Tu esti, caraghios bătrân, chel și idiot?”

♦ ♦ ♦

- Sir și John erau naufragiați pe o insulă. După multe luni John vine la Sir tipând:
- Sir, Sir, se vede un vapor la orizont!!!
- Liniștește-te John, ce n-ai mai văzut vapoare?!...

ORAR

Biblioteca Institutului Cultural Român din Budapesta

Orarul Bibliotecii Institutului Cultural Român din Budapesta s-a schimbat.

Conform noului program bibliotecă poate fi vizitată :

Luni	15.00 – 18.00
Marti	15.00 – 18.00
Miercuri	15.00 – 18.00
Joi	15.00 – 18.00
Vineri	9.00 – 13.00
Sâmbătă	închis
Duminică	închis

Tel.: 06-1/383-3988

Web.: icr-budapesta.bibliophil.ro/

În ziua de
28 aprilie 2012
începând cu orele **15.00**
în Comuna Micherechi la
Căminul Cultural va avea loc

O Zi de Cântare

în care poți și tu să cânti
cântările Sionului împreună cu:

Puiu Chibici
Manu Negrea
Ilie Puha.

Vă așteptăm cu Drag!
Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Contact:

Ilie Puha – 06-70/770-6836

Ocrotită	↗	Ușor	↗	Oraș italian	↗	Ritual	↗
Răi		Rudă		Doar atât		Forțat	
↙		↓		↓		↓	
Celebru	→						
Persoană							
↙			Marginea spei	→			Spus la împotrivire
			Nota redacției				
Măsură mare	→		↓		Pană de despicat	→	↓
Apără țara							
↙							

Cezar Bolliac, poetul pașoptist revoluționar

Cezar Bolliac sau Cesar Bolliac (n. 23 martie 1813, București – d. 25 februarie 1881) a fost unul dintre fruntașii revoluției din 1848, poet liric protestatar, promotor al studiilor arheologice și gazetar român. Din 1833 face parte din Societatea Filarmonică, înființată de Ioan Cămpineanu, I.H. Rădulescu și C. Aristia.

În anul 1830 se înrolează cu gradul de iuncher în miliția pământească, având colegi pe Constantin Telegescu și pe Marin Serghiescu Naționalu, viitori fruntași ai revoluției de la 1848. Nu va rămâne mult în armată, pentru că își descoperă veleitățile literare. Mai târziu, la bătrânețe, scriitorul se va auto-caracteriza: „Am lăsat școala pentru armată, am lăsat armata pentru litere, am lăsat literele pentru publicistică”.

Editează, împreună cu Constantin G. Filipescu, revista Curiosul („gazetă de literatură, industrie, agricultură și noutăți” – București, 1836). Publicația este însă interzisă după numărul patru, în care Bolliac publică „câteva satiri politice care îl aruncară de mai multe ori în închisoare” (I.G. Valentineanu, „Biografia oamenilor mari scrisă de un om mic”, Paris, 1859), și își încetează definitiv apariția în ianuarie 1837.

Activitatea politică, paralelă cu cea literară, îl fac să fie anchetat și închis cu ocazia conspirației din 1840. În 1841 este surghiunit la schitul Poiana Mărului, de unde nu avea să fie eliberat decât în toamna aceluși an. Între 1840 și 1843 activează în Loja Frăția (înființată la 1843), iar din 1859, în Loja Steaua Dunării, ambele în București.

În 1844 publică în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” articolul „Către scriitorii noștri” în care îi îndeamnă pe literații română la angajare civică: „A trecut vremea Petrarcelor, domnilor poeți! Veacu cere înaintare, propaganda ideii cei mari, propaganda șarităței cei adevărate și care ne lipsește cu totul. (...) Formați societăți, declarați, scriți, lăudați, satirați, puneți în lucrare toate restorturile intelectuale și morale, și robia cade, căci e căzută pe jumătate, și domneavoastră veți fi binecuvântați de generațiile viitoare ca niște adevărați apostoli ai misiei cerești, ai frăției și ai libertății”.

După 1857, interdicția de a veni în țară îi este ridicată; se întoarce pe la mijlocul verii lui 1857 și este propus candidat de Ilfov al Divanului ad-hoc muntean. Publică un program politic rezumat: „De trebuie să mai spui și aici ceea ce crez despre proprietate, ca să astup cu desăvârșire gura calomniei, mărturisesc că am respectat și voi respecta proprietatea în temeiul căreia mă propune candidat de deputat și viu să cer voturile proprietarilor. Mă voi luptat totdeauna pentru întărirea proprietății, precum mă voi lupta și pentru întărirea familiei, ce s-a slăbit, și pentru întărirea religiei, ce se clatină”.

Ziua Pământului

În fiecare an, ziua de 22 aprilie se sărbătorește Ziua Pământului, ziua când s-a născut mișcarea pentru protejarea mediului înconjurător. Această mișcare s-a născut în SUA într-o perioadă când au avut loc mai multe evenimente deosebite, printre care înăbușirea prin folosirea armelor de foc a revoltei unor studenți împotriva războiului din Cambodgia, „Masacrul din 4 mai”, apariția fibrelor optice, succesul melodiei „*Bridge over Troubled Water*”, ultimul album al formației Beatles, moartea lui Jimmy Hendrix, un accident nuclear în Carolina de Sud la centrala nucleară din Savannah River din apropierea orașului Aiken (necunoscut timp de 18 ani), poluarea foarte mare cu gaze și fum, considerată „*sema al prosperității*”. Despre mediul înconjurător a început să se vorbească din ce în ce mai des.

Ziua Pământului a fost fondată de senatorul american Gaylord Nelson în anul 1970, cu scopul de a trezi clasa politică din dezinteresul pe care îl arată față de mediu. Ziua Pământului a fost celebrată în primul an de circa 20 milioane de cetățeni americani, în marea lor majoritate tineri și foarte tineri. După 2 decenii, în anul 1990, peste 200 milioane de oameni din 141 de țări au transformat Ziua Pământului într-o manifestare de amploare în istoria omenirii, prin alăturarea lor în dorința de a milita pentru un viitor mai bun al planetei noastre.

Pământul sau Terra este în sistemul solar a treia planetă ca distanță față de Soare și a cincea ca mărime. Terra face parte dintre planetele interioare ale sistemului solar (planetele aflate în interiorul centurii de asteroizi). Este cea mai mare planetă telurică din sistemul solar, și singura din Univers cunoscută ca adăpostind viață.

Terra s-a format acum aproximativ 4,57 miliarde (4,57×10⁹) de ani, iar singurul ei satelit natural Luna, numită

și Selena după zeița lunii Seline, a început să o orbiteze puțin timp după aceea, cu circa 4,533 miliarde (4,533×10⁹) de ani în urmă. Pentru comparație, vârsta calculată a Universului este de circa 13,7 miliarde de ani. Suprafața Pământului este acoperită în proporție de 70,8% de apă, restul de 29,2% fiind solid și „*uscat*”. Zona acoperită de apă este împărțită în oceane, iar uscatul se subîmparte în continente.

De la formarea sa, Pământul a trecut prin numeroase procese geologice și biologice majore, astfel încât toate urmele condițiilor sale inițiale au fost șterse. Suprafața exterioară a planetei Terra este împărțită în mai multe plăci tectonice, care de-a lungul timpului se deplasează unele față de celelalte. Miezul planetei este activ (fierbinte și lichid), fiind format din mantaua topită și miezul metalic, generator al câmpului magnetic. Condițiile atmosferice și de la suprafață, care au permis apariția vieții pe Terra, au fost la rândul lor influențate în mod decisiv de către diversele forme de viață. Acestea se află într-o balanță ecologică fragilă, în permanență schimbare.

Între Terra și restul Universului există o permanentă interacțiune. Astfel, Luna este cauza mareelor. În afară de asta, ea a influențat continuu viteza mișcării de rotație a Terrei. Toate corpurile din jurul globului terestru sunt atrase spre Terra, forța de atracție, numindu-se gravitație, iar accelerația cu care aceste corpuri cad în câmpul gravitațional se numește accelerație gravitațională (notată cu „g” – 9,81 m/s²). Se crede că motivul apariției oceanelor a fost o „*ploaie*” de comete din perioada timpurie a Pământului. Impacturile ulterioare cu asteroizi au modificat și ele mediul înconjurător într-o manieră decisivă. Schimbările de orbită ale planetei pot fi considerate răspunzătoare pentru glaciațiunile produse

de-a lungul istoriei, care au acoperit suprafața terestră cu un strat de gheață. Terra nu are alți sateliți naturali în afară de Lună. Corpul ceresc Cruithne a fost calificat în mod greșit drept satelit al lui Terra, fiind în realitate un asteroid. Cruithne a fost descoperit în 1986; el urmează o orbită eliptică în jurul Soarelui, asemănătoare cu orbita Terrei, și care nu se apropie prea mult de ea. De pe Pământ orbita lui se vede în formă de potcoavă.

Terra are o constituție particulară în sistemul solar. Este formată din trei învelișuri specifice: atmosfera, hidrosfera și litosfera, fiecare având o structură și o constituție complexă.

Atmosfera îmbracă globul terestru cu un înveliș gazos continuu de peste 3000 km, fiind formată din trei pătri. Stratul inferior – troposfera – se întinde până la 11 km în medie și este constituit din azot (78,1%), oxigen (20,9%) și gaze rare, dioxid de carbon și vapori de apă (1%).

Aici se produc toate fenomenele meteorologice obișnuite. Al doilea strat – stratosfera (11–100 km) – este format din azot, hidrogen și oxigen, în proporții variate, în raport cu înălțimea, dar de la 80 km hidrogenul devine preponderent.

Cel de-al treilea strat – ionosfera (100–3200 km) – este constituit din gaze foarte rarefiate și puternic electrizate.

Presiunea atmosferică scade în raport cu altitudinea și temperatura.

Hidrosfera cuprinde în primul rând așa-numitul Ocean Planetar (oceanele și mările deschise), cu o adâncimea medie de circa 3800 m.

Litosfera cuprinde pătura solidă (scoarța) de la suprafața Terrei a cărei grosime este de 70–120 km.

Structura internă a Pământului are următoarea constituție: perisfera (1000 km) formată din magmă, mezosferă (1800 km) alcătuită din compozi ai fierului și centrosferă

sau nucleul (3500 km) formată din metale grele. Pământul dispune de un magnetism propriu determinat de prezența nucleului metalic.

La momentul actual, „Ziua Pământului” este sărbătorită la nivel internațional cu scopul de a educa și mobiliza oamenii în chestiunea ecologistă, protejarea mediului înconjurător.

Iată principalele direcții pe care le poate adopta fiecare om pentru a proteja mediul:

1. **Alegeți eticheta ecologică!** Folosiți aparatele eficiente din punct de vedere energetic!

2. **Reduceți consumul de apă, nu lăsați robinetul deschis fără rost! Apa este un bun neprețuit și trebuie economisită!**

3. **Nu poluați apele! Apa înseamnă viață!**

4. **Colectați selectiv materialele pe care nu le mai folosiți.** Folosiți locurile destinate colectării separate a deșeurilor, în funcție de natura lor de proveniență (plastic, hârtie și carton, metal, sticlă).

5. **Nu aruncați deșeurile în natură, au nevoie de sute de ani ca să dispară și distrug ecosistemele.**

6. **Spălați la o temperatură joasă atunci când folosiți mașina de spălat! 80% din electricitatea utilizată servește la încălzirea apei.**

7. **Nu încălziți locuința în exces. Pentru fiecare grad în plus consumul crește cu 10 %.**

8. **Cumpărați produse împachetate în ambalaje reciclabile pentru că este mai benefic pentru mediul înconjurător. La cumpărături folosiți plase din material biodegradabil.**

9. **Folosiți becuri economice. Nu uitați să stingeti luminile și debransați aparatura electrică (nu o lăsați în „stand-by”).**

10. **Plantați cel puțin un copac!**

11. **Faceți mișcare și folosiți bicicleta, mergeți pe jos sau circulați cu mijloacele de transport în comun! Vă veți îmbunătăți sănătatea și veți micșora impactul dumneavoastră asupra mediului.**

ENDOMEDIX

CENTRE DIAGNOSTICE

Budapesta, Debrecin, Győr, Giula, Miskolc, Veszprém
ENDOMEDIX SRL

LABORATOR PRIVAT DE ENDOSCOPIE

Filiala: Giula, Ungaria

Centrul de Sănătate „Coronella”
(Coronella Egészség Centrum)
5700 Gyula, Nürnbergi u. 1/B

Diverse examinări gastroenterologice (acute abdominale). Instrumente tehnice de vârf, experiențe excelente din domeniu obținute în șase orașe din Ungaria. Examinări endoscopice ale esofagului, stomacului, duodenului, colonului. Vă oferim experiențe clinice vaste precum și condiții tehnice de maximă calitate. La cerere examinarea se poate face sub anestezie.

Dr. Ioan Novák Phd medic primar

Program: marți orele 16–18

Telefon între orele 15–17 (00-36-30/995-0319)

Dr. Zoltán Gurzó medic primar

Program: miercuri orele 16–18

Telefon între orele 15–17 (00-36-30/520-1075)

Petreceți o seară plăcută la
**Restaurantul
„Sörpince”
(La pivniță)**
din Giula

Piața Kossuth nr. 2, tel.: 66/362-382

Mâncăruri alese ♦ Băuturi fine

ANUNȚ

Vând casă de vacanță în **Giula-Városerdő** pe strada Borz la numărul 34. Imobilul este compus din 2 camere, 1 cameră de zi, baie, o bucătărie de 45 m² și o terasă de 10 m². Pentru mai multe informații sunați la următorul număr de telefon:

06-30/366-7841.

ANUNȚ

De vânzare clădire cu trei etaje, curte și garaj, în centrul orașului Giula, în apropierea Băilor Cetății, cu un front stradal deosebit.

Informații la tel.: +36-30/303-2585

ANUNȚ

Persoană serioasă, caut loc de muncă în diferite domenii pe baza următoarelor meserii: tehnician mecanic, vopsitor auto și universal, frigotehnist, fochist, stivuator, operator mașini de ridicat și posed permis de conducere categoria B.

Tel.: 06-30/405-1436

Vând apartament proprietate personală în orașul Giula, cartierul Törökzug. Apartamentul dispune de 2 camere decomandate, baie, bucătărie, încălzire centrală de apartament, ceas de gaz și apă, internet. Are o suprafață de 50 m² și se află la etajul 3.

Preț informativ: 7 000 000 de forinți

Informații: +36-30/432-3733

Societatea de Construcții și Comerț SRL GYULA-KŐ

La noi, Dumneavoastră aveți prioritate!

Comercializăm piatră de codru și piatră prelucrată, ferestre și uși termopan la comandă, executăm tenucială nobilă cu o gamă largă de modele, izolații, mobilă la comandă, restaurare de mobilă antică, vopsit interior-exterior, renovări, zidărie, lucrări de pavaj.

Reduceri substanțiale și livrare la domiciliu!

Căutați-ne cu încredere!

00-36-30/681-5788; 00-36-66/639-600

www.gyulako.hu; info@gyulako.hu

5700 Gyula, str. Jász Lukács nr. 1

(pe strada Csabai, lângă benzinăria MOL)